

RZECZPOSPOLITA POLSKA
Rzecznik Praw Obywatelskich

Prof. dr Andrzej ZOLL

00-090 Warszawa
Al. Solidarności 77

Tel. centr. 551 77 00
Fax 827 64 53

Warszawa, 13 czerwca 2003 r.

36098

RPO/442829-XII/03/AA

Pan
dr LESZEK SIKORSKI
Minister Zdrowia

Szanowny Panie Ministrze,

Dnia 27 maja 2003 r., z inicjatywy Naczelnej Izby Aptekarskiej, odbyło się spotkanie nt. aktualnej sytuacji na styku lekarz - apteka - pacjent. Na spotkaniu tym, kierownictwo NIA i inni przedstawiciele samorządu aptekarzy przedstawiło problemy, które utrudniają prawidłowe funkcjonowanie aptek oraz realizację ustawowych praw pacjenta w zakresie zaopatrzenia w leki i wyroby medyczne.

Zdaniem samorządu zawodowego aptekarzy, popartym licznymi przykładami, aptekarze ponoszą odpowiedzialność za poprawność umieszczenia danych i wystawienie recepty lekarskiej. Wprawdzie, dotychczas obowiązujące przepisy w sprawie recept lekarskich rozróżniają kontrole prawidłowości działań osób wystawiających recepty oraz osób wydających leki, ale praktyka w tym zakresie oraz wykładnia przepisów stosowana przez kasy chorych (obecnie przez Narodowy Fundusz Zdrowia), prowadzi do sytuacji, że w wyniku działań kontrolnych, następuje cofnięcie aptece refundacji ceny leku lub wyrobu medycznego wydawanego ubezpieczonym bezpłatnie lub za częściową odpłatnością również w przypadku nieprawidłowości pozostających poza sferą działań realizującego recepty, a także w przypadku nieprawidłowości małej wagi.

Przytoczono liczne przykłady potwierdzające tę praktykę, jak: błędy pisarskie, w nazewnictwie płatnika (np. MSW zamiast MSWiA) i świadczeniodawcy oraz jego adresie i numerze telefonu, kodzie identyfikacyjnym, numerze prawa wykonywania zawodu lekarza,

czytelność stempli świadczeniodawcy i wystawiającego receptę, nieznaczne odchylenia od wymaganych wymiarów recepty.

W ocenie samorządu zawodowego aptekarzy, powyższa praktyka zagraża sprawnemu funkcjonowaniu aptek oraz realizacji ustawowych praw pacjenta w zakresie zaopatrzenia w leki i wyroby medyczne. W sytuacji rygorystycznego egzekwowania przez kontrolujących danych niezbędnych do wystawienia recepty oraz niemożności ich uzupełnienia, a następnie cofania refundacji, aptekarze zmuszeni są do ścisłego przestrzegania tych wymagań od wystawiającego receptę, a zatem odsyłania pacjentów do lekarzy wystawiających recepty. W innym przypadku, aptekarze narażają się na poniesienie kosztów zakwestionowanej w toku kontroli recepty i ewentualnego dochodzenia roszczeń z tego tytułu na drodze postępowania sądowego. Szczególnie trudna jest decyzja o odesłaniu pacjenta w przypadku realizacji recepty na leki ratujące życie, wymagające stałego podawania (np. insulin).

Niepokój aptekarzy budzi również praktyka stosowana przez niektóre firmy farmaceutyczne, polegająca na obniżce cen leków oferowanych wybranym aptekom. Praktyka ta prowadzi do znacznego zróżnicowania cen określonych leków w wybranych aptekach, a zatem do nierówności w dostępie obywateli do leków oraz różnicowania aptek, a w konsekwencji do niewłaściwego postrzegania tych aptek, które zmuszone są do obrotu lekami o wyższych cenach.

Przedstawiciele samorządu zawodowego aptekarzy zwrócili się do Rzecznika Praw Obywatelskich z prośbą o wsparcie działań samorządu w kierunku wysłuchania jego stanowiska w sprawie funkcjonowania aptek i Prawa farmaceutycznego, a także stworzenia systemu gwarantującego otrzymanie przez pacjenta zaleconego leku (wyeliminowania sytuacji, gdy pacjent z powodu małej wagi braków recepty, odchodzi od okienka aptecznego) oraz zapewniającego możliwość uzupełnienia w określonych przypadkach danych umieszczonych na recepcie i uzyskiwanie refundacji ceny leku lub wyrobu medycznego wydawanego ubezpieczonym bez konieczności sądowego dochodzenia roszczeń z tego tytułu.

Ustosunkowując się do problemów podnoszonych przez samorząd zawodowy aptekarzy, należy podkreślić, że niewątpliwie uwagi i zastrzeżenia aptekarzy wymagają rozważenia, w szczególności, że rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 10 maja 2003 r. w sprawie recept lekarskich (Dz.U. Nr 85, poz. 785) powiela dotychczas obowiązujące przepisy, a oddziały Narodowego Funduszu Zdrowia stosują zasady kontroli obowiązujące uprzednio w kasach chorych.

W związku z powyższym, działając na podstawie art. 13 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 15 lipca 1987 r. o Rzeczniku Praw Obywatelskich (j.t. Dz.U. z 2001 r. Nr 14, poz. 147), zwracam się do Pana Ministra z uprzejmą prośbą o wysłuchanie opinii i stanowiska samorządu zawodowego aptekarzy oraz rozważenie możliwości realizacji postulatów

aptekarzy. Będę wdzięczny za poinformowanie mnie o stanowisku Pana Ministra w tej materii oraz dokonanych ustaleniach i podjętych działaniach.

Informuje jednocześnie, że zastrzeżenia do krzywdzącego ubezpieczonych przepisu w § 17 ust. 1 pkt b powołanego wyżej rozporządzenia w sprawie recept lekarskich, przedstawiłem w odrębnym wystąpieniu (RPO-389311-XII/03).

Z wyrazami poważania

ZASTĘPCA

Rzecznika Praw Obywatelskich

/-/ dr hab. Jerzy Świątkiewicz